

ACHT GLAZEN

NIEUWSBRIEF VAN DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR ZEEGESCHIEDENIS | JAARGANG 39 (2024) II | ISSN 0920-7961

Beste leden,

Met veel plezier nodigen we u uit voor de ALV en na-jaarsdag van de Vereniging voor Zeegeschiedenis, die we – inmiddels traditiegetrouw eenmaal per jaar – samen met het Maritiem Portal houden. De dag staat in het teken van mensen: mensen actief in de scheepvaart en scheepvaartgeschiedenis, én mensen actief in de vereniging! Want ik hoop weer veel van u te zien en te spreken bij de ALV, tijdens de lunch en gedurende het mooie middagprogramma dat het Maritiem Portal verzorgt. Bij de ALV stellen we maar liefst drie nieuwe kandidaten voor het bestuur voor, nu Alex en Gerhard het bestuur helaas gaan verlaten. En de J.C.M. Warnsinck-prijs wordt weer uitgereikt. Genoeg reden dus om u meteen voor de ALV aan te melden. Graag tot 1 november!

Namens het bestuur,
Irene Jacobs
Voorzitter

PROGRAMMA NAJAARSBIJENKOMST IN DE MAX NETT-LAUZAAL IN HET IISG TE AMSTERDAM, 1 NOVEMBER 2024

10.30-11.00	Inloop met koffie/thee en wat lekkers
11.00-12.30	Algemene Ledenvergadering
12.30-13.00	Lunch
13.00-13.30	Ontvangst met koffie/thee
13.30-13.45	Welkomstwoord <i>Lex Heerma van Voss (gastonderzoeker IISG)</i>
13.45-14.10	Het Nederlandse en Noorse maritieme verleden <i>Henk den Heijer (middagvoorzitter; hoofdredacteur NMGN)</i>
14.10-14.30	Lijfstraffen bij de marine in de negentiende eeuw <i>Rozemarijn Vlijm (NIMH/Universiteit Leiden)</i>

14.30-14.50 Update Netwerk Maritieme Bronnen
Gerhard de Kok (Huygens Instituut - KNAW)

14.50-15.30 Pauze (koffie, thee)

15.30-16.00 De resultaten van het project WIC-opvarenden
Mark Ponte (Stadsarchief Amsterdam) en Jirsi Reinders (NIMH)

16.00-16.30 Maritieme Vrouwen
Irene Jacobs (Maritiem Museum Rotterdam)

16.45-17.00 Discussie en vragen

17.00-17.45 Borrel

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING IN HET IISG TE AMSTERDAM, 1 NOVEMBER 2024

1. Welkom en opening
2. Vaststellen agenda
3. Mededelingen
4. Vaststellen notulen voorjaarsbijeenkomst 2024 (zie hieronder)
5. Bestuurszaken
 - 5.1. Bestuurswisseling, hieronder stellen wij u graag de drie kandidaten voor.
6. Financiën
 - 6.1. Update
 - 6.2. Voorstel verhoging contributie: Bestuur stelt voor de contributie te verhogen naar €39. Zie hieronder de onderbouwing.
 - 6.3. Kascommissie
7. Tijdschrift voor Zeegeschiedenis
8. Uitreiking J.C.M. Warnsinck-prijs
9. Rondvraag
10. Sluiting

BESTUURSWISSELING

De bestuurstermijnen van de penningmeester en secretaris verlopen. Daarnaast heeft het bestuur zoals genoemd behoefte aan versterking. Na afloop van de voorjaarsbijeenkomst heeft het bestuur hiervoor drie enthousiaste kandidaten gevonden die zich graag voorstellen:

Geke Burger (1995) rondde in 2019 de master Maritieme Geschiedenis af aan de Universiteit Leiden. Voor haar scriptie over de blue beads van Sint Eustatius, een onderzoek op het snijvlak van geschiedenis en archeologie, ontving ze in 2021 de Jaap R. Bruijn-scriptieprijs. Na haar studie werkte ze bij de afdeling Bijzondere Collecties van de Leidse universiteitsbibliotheek en was ze als Prof. J.C.M. Warnsinck-fellow verbonden aan Het Scheepvaartmuseum te Amsterdam. Momenteel werkt ze aan de afronding van haar proefschrift over het scheepswrak Scheurak SO1 in het maritiem cultuurlandschap van de Nederlanden in de late zestiende eeuw en is ze als onderzoeksmedewerker aan de Universiteit Leiden verbonden.

Tom Nouwen (1997) studeerde geschiedenis aan de Erasmus Universiteit Rotterdam. Voor de daaropvolgende master Applied History schreef hij in 2023 een masterscriptie getiteld *Shipping posters and the portrayal of colonial life in the Dutch East Indies: An analysis of the imageries of Dutch shipping posters with a relation to the Dutch East Indies, 1870 – 1940*. In dit onderzoek, onder begeleiding van Els Jacobs en Hein Kleemann, werd de koloniale beeldtaal op scheepvaartaffiches nader bestudeerd. Als research intern heeft hij ervaring opgedaan bij het Maritiem Museum Rotterdam. Zijn onderzoeksprojecten aldaar richtten zich op respectievelijk de Rotterdamse graanelevator en Nederlandse scheepvaartaffiches. In Rotterdam werd de basis gelegd voor een fascinatie voor de maritieme wereld en het museumwerk. Sinds december 2023 is hij werkzaam bij Het Scheepvaartmuseum te Amsterdam als junior conservator. Hij houdt zich in die rol voornamelijk bezig met verschillende projecten en onderzoeken rondom het Nederlands maritiem verleden.

Jaap de Witte (1988) studeerde in 2013 af als maritiem historicus aan de Universiteit Leiden. Sindsdien is hij werkzaam als studieadviseur bij de opleiding Geschiedenis aan de Universiteit Leiden. In 2015 ontving hij de Jaap R. Bruijn-scriptieprijs voor zijn scriptie *De bakens verzet. De invloed van de opkomende luchtvaart op de scheepvaart naar en in Nederlands-Indië tussen 1928 en 1940*. Zijn interesse ligt bij de laat koloniale scheepvaart op en in het voormalige Nederlands-Indië. Als bestuurslid wil hij zich met name graag inzetten voor sociale media en ledenwerving.

VOORSTEL VERHOOGING CONTRIBUTIE

In een eerdere Acht Glazen en tijdens de voorjaars-ALV heeft u kennis kunnen nemen van de stabiele financiële positie van het vereniging. Over 2023 hielden de opbrengsten en kosten elkaar redelijk in balans en de

vereniging had per einde jaar een eigen vermogen van €25.417. Het huidige vaarseizoen is nog in volle gang, maar er zijn tot dusver geen onverwachte stromingen te melden.

Als penningmeester merk ik wel dat onze inkomsten onder druk staan. Door de gezonde financiële situatie van de vereniging zijn er nog geen tekorten, maar op de langere termijn zouden die wel kunnen ontstaan. We staan als vereniging immers voor enkele uitdagingen. Zo is een professionaliseringsslag nodig om aan nieuwe, strengere regelgeving te kunnen voldoen. Ook willen we investeren in het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis, bijvoorbeeld door het digitale tijdschriftenarchief op artikelniveau te ontsluiten. Verder hopen we als bestuur de vereniging een impuls te geven met nieuwe activiteiten in de nabije toekomst. Tot slot ontkomt ook onze mooie vereniging niet aan de effecten van vergrijzing.

De vereniging heeft al jarenlang de hoogte van de contributie stabiel kunnen houden. Vanwege de bovenstaande redenen, dienen we op de najaars-ALV een voorstel in tot contributieverhoging. Voor de meeste leden zal dat betekenen dat ze €39 gaan betalen, een verhoging van €6 op jaarbasis. Als bestuur hopen we dat u met deze verhoging instemt. Met die extra wind in de zeilen blijven we ook in de toekomst op koers.

Gerhard de Kok
Penningmeester

	Huidig	Voorstel
Contributie	€ 33	€ 39
Contributie (student)	€ 20	€ 25
Contributie (buitenland)	€ 42,50	€ 50

NOTULEN VAN DE ALGEMENE LEDENVERGADERING GEHOUDEN OP 25 MEI 2024 IN PRINSENKWARTIER TE DELFT.

Aantal aanwezigen: 25

G. de Kok, I. Jacobs, A. Poldervaart, G. Dreijer, W. Heijveld, H. Stapel, H. Rozendaal, N. Dijkstra, J. Roep, J.W. Flach, R. Brand, S. Zijlstra, J. Verweij, A. Vos, K. van Duijnen, De heer en mevrouw Stapper, J. de Witte, S. Kraakman, S. de Meer, T. de Boer, T. Marcusse, A. Groustra, A. Ruijter, J. van der Vliet en G. Burger.

1. Welkom en opening

De voorzitter van de vereniging, Irene Jacobs, heet iedereen welkom en opent de vergadering.

2. Vaststellen agenda

Er worden geen punten aan de agenda toegevoegd.

3. Mededelingen

Van de volgende leden zijn afmeldingen ontvangen: R.G. Busser, E. Jacobs, M. Zaaijer, J.P. van de Voort, M.C. Engels, D. Tang, N. Scholten-Schwarz, P. Kroon, S. van Eeten, J. van Kuijk, A. de Wit, J.R. Leinenga, F. Loves, P. de Gier, T. Nouwen, D. Blussé en tenslotte bestuurslid G. Lemmers.

De voorzitter verzoekt de aanwezigen een moment stilte in acht te nemen voor de overleden leden de heren L.A. van der Werf en C.J.G. Leenders.

4. Vaststellen notulen bijeenkomsten 2023

De bezorging van e-mails met daarin bijvoorbeeld de Acht Glazen gaat beter. Waar veel berichten automatisch in de spambox belandden, komt deze nu bij de meeste leden weer in de gewone inbox binnen. Daar waren wat technische aanpassingen voor nodig, maar het lijkt nu goed te gaan.

Er zijn geen opmerkingen over de notulen van de ALV in mei 2023 en van de ALV in november 2023. Ron Brand merkt op dat het aantal leden dat volgens de notulen aanwezig was op de najaarsbijeenkomst in Vlissingen, 16 personen, niet overeenkomt met wat in het secretariael jaarverslag over 2023 wordt genoemd. Daar staat namelijk het aantal van 14 leden. De secretaris geeft aan dat het aantal van 16 correct is. Daarnaast klopt de datum van 32 december niet; dat moet natuurlijk 31 december zijn.

Jeroen van der Vliet geeft aan dat de naam van de in 2023 afgetreden bestuurslid Jelle van Lottum in het jaarverslag niet correct is genoteerd. En dat bij het benoemen van de bestuursleden de namen voluit zijn geschreven en bij de leden van de redactie niet. De secretaris zal dat bij het volgende jaarverslag uniform maken.

Henk Stapel valt op dat wel de namen van de afwezigen wordt genoemd, maar niet die van de aanwezigen. Hij zou dat wel op prijs stellen. Henk Rozendaal zou graag weer badges willen gebruiken waarop leden hun naam kunnen schrijven. Deze voorstellen worden positief ontvangen.

5. Bestuurszaken

De termijnen van twee bestuursleden zijn verlopen, namelijk die van de penningmeester en van de secretaris. Een aantal leden is gepolst om de genoemde

bestuursfuncties te vervullen. Daarnaast heeft het bestuur behoefte aan versterking.

Gijs Dreijer, lid van de redactie van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis én het bestuur stelt zich aan de leden voor. In zijn portefeuille zitten onder de andere de vraag over hoe je artikelen sneller en beter vindbaar kunt maken via het internet. Dit open access toegankelijk maken van het Tijdschrift is goed voor het tijdschrift en dus de vereniging, maar ook aantrekkelijk voor potentiële auteurs. Met bestuurslid Gerhard de Kok wordt bekeken of de artikelen ondergebracht kunnen worden in het Repositorium van de Universiteitsbibliotheek Leiden. Echter de voorwaarde is wel dat er een link moet zijn met de Universiteit. Die is er en dus loont het de moeite dit traject verder te verkennen. Niet alleen worden artikelen tot 1982 op artikelniveau zichtbaar, maar zijn ze ook te vinden via bijvoorbeeld Google Scholar.

Jeroen van der Vliet vraagt hoe dat verkeer via onze website en die van de Universiteit dan verloopt. Gerhard de Kok antwoordt dat de universiteit de hosting garandeert en de toegankelijkheid borgt. De archivering is dan goed geregeld. Maar voordat het in het Repositorium kan worden opgenomen moet er voorbereidend werk worden gedaan.

Ron Brand vraagt waar de vereniging statutair is gevestigd. Dat is in Den Haag.

De voorzitter Irene Jacobs brengt in dat de animo om deel te nemen aan ALV's minder wordt. Het bestuur wil meer activiteiten organiseren om de vereniging aantrekkelijker te maken. Wouter Heijveld vraagt of er al concrete ideeën zijn, waarop de voorzitter ontkennend antwoordt.

Henk Stapel vraagt wat de vereniging uniek maakt; we sluiten vaak aan bij het Maritiem Portal en in teveel samenwerkingen schuilt ook een bepaald gevaar. Terugkijkend op het verleden waren er leden beroepsmatig met maritieme geschiedenis bezig, maar veel ook niet. Die waren lid vanwege interesse en gezelligheid.

De voorzitter laat weten samenwerkingen niet uit de weg te gaan zoals met het Maritiem Portal, maar staat ook open voor de suggesties uit de zaal om de vereniging meer aantrekkelijk of toegankelijk te maken. Of dat er een naamsverandering zou moeten zijn, zoals Joep Verweij voorstelt, of potentie mobiliseren en je blik verbreden bij en met bijvoorbeeld de Universiteiten in Rotterdam of Utrecht, aldus Wouter Heijveld en Henk Stapel. De voorzitter sluit het agendapunt af met een oproep voor kandidaten voor de J.C.M. Warnsinckprijs die in het najaar zal worden uitgereikt.

6. Financiën

De penningmeester krijgt het woord en geeft een update over de financiën. De vereniging heeft 25.417 euro aan bezit. Er zijn geen openstaande facturen of schulden. De

grootste uitgavenpost is de productie en verzending van het Tijdschrift voor Zeegeschiedenis.

Sjoerd de Meer, lid van de kascontrolecommissie, leest het verslag voor en vraagt de ALV het voltallige bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde beleid over 2023. Dat wordt verleend.

De penningmeester presenteert de plannen voor het verhogen van de contributie welke op korte termijn gewenst is om investeringen te kunnen doen in het Tijdschrift, het organiseren van activiteiten, professionaliseren van de vereniging door toenemende wetgeving en om de effecten van de vergrijzing op te kunnen vangen. De penningmeester toont de leden welke bedragen de genoemde activiteiten mogelijk zouden kunnen maken. Een normaal lidmaatschap zou dan geen 33 euro per jaar kosten maar 39 euro. Een lager tarief voor studenten blijft, maar ook voor deze groep wordt overwogen de contributie te verhogen van 20 naar 25 euro. Tenslotte zullen ook de buitenlandse leden en abonnees niet aan een verhoging ontkomen. Het bestuur zal zich de komende maanden verder buigen over genoemde voorstellen en deze, als het actueel is, aan de ALV voorleggen.

7. Tijdschrift voor Zeegeschiedenis

Gijs Dreijer neemt namens de redactie het woord. Het voorjaarsnummer, inmiddels bij de meeste leden bezorgd, was een themanummer onder gastredacteurschap van Victor Enthoven en Remmelt Daalder, wie dank is verschuldigd. Namens bestuur en redactie dankt Gijs Dreijer de teruggetreden secretaris van de redactie, Wouter Heijveld, en overhandigt hem een attentie. Tessa de Boer heeft hem als secretaris van de redactie opgevolgd.

8. Rondvraag

Henk Stapel vraagt de penningmeester of het aantal leden nu met 10% is afgenomen. Dat is niet het geval aldus de penningmeester. Een aantal leden betaalt meer dan de vaste contributieprijis van 33 euro.

9. Sluiting

De voorzitter dankt de aanwezigen en bestuur. Niets meer aan de orde zijnde, sluit ze de vergadering.